

lin kapelnik pri škofu Stanislavu Pavlovskem v Olomuci; kasneje je postal cesarski dvorni kapelnik pri cesarji Rudolfu II. v Pragi, kjer je umrl 1591. leta.

Jakoba Petelina sta ocenjevala Dr. Proske in Ambros. — Pokojni Proske, rodom Šlezijan, bil je kanonik v Ratisboni in si je pridobil za povzdigo cerkvene glasbe neumrljivih zaslug. Žrtvoval je vse svoje življenje v to, da bi po propadu cerkvene glasbe stare, klasične cerkvene skladbe zopet pripravil v veljavo. V ta namen je potoval po Italiji ter dvakrat preiskal muzikalne archive najznamenitejših mest italijanskih. Vzorne skladbe je prepisaval ter potem priobčil znamenito zbirko „Musica divina“, imejočo štiri debele zvezke, v katerih se nahajajo najkrasnejše stare skladbe najznamenitejših skladateljev. Znameniti ta mož torej, dr. Proske, piše o Jakobu Petelinu: „Man muss sich in seine Werke mit Liebe und Antheil vertiefen, um den Meister nach Gebühr achten zu lernen und doch nicht in jene Ueberschätzung zu gerathen, die sich für Gallus bis zum Uebermasse gesteigert hat.“ Petelina so namreč nazivali, kakor berem, „nemškega Palestrino“; nekateri so celo trdili, da Palestrino preseza! Čudno je, kako so slovenskega rojaka mogli nazivati „nemškega Palestrino!“

L. 1876. umrl August Viljem Ambros, muzikalni pisatelj in komponist, rojen l. 1816. v Mitu (Mauth) na Češkem, bivši profesor muzike na praškem vsescuilišču, od leta 1882. odgojevalec na dvoru na Dunaji, piše o Petelinu: „Man wird viel Schönes, Frommes, Reines finden, aber auch einen durchgehenden Zug von Nüchternheit zu verkennen nicht wohl im Stande sein. Neben der hohen Poesie Palestrinas ist es doch endlich eine solide Prosa, die sich allerdings beinahe wie Poesie anhört. Seine bekannte Motette: Ecce, quomodo moritur justus ist in ihrem ungetrübten Wohl laut mit ihrer leise und doch so tief innig wehmüthigen Färbung wahrhaft rührend.“

Kakor nazivljamo Trubarja pričetnika naše književnosti, slovenskega literaturnega Kolumba; ravno tako bi smeli imenovati Jakoba Petelina „muzikalnega našega Kolumba“, kajti pred njim nismo Slovenci imeli nobenega rojaka, ki bi bil izobražen skladatelj. Lehko bi trdili, da sta se literatura in glasba naša pričeli ob jedni in isti dōbi, kar je pač zanimivo!

Vredno bi bilo, da bi se strokovnjak potrudil ter nam podal obširen životo pis in vredno oceno vélice glasbenika slovenskega, Jakoba Petelina! Morda bi g. Anton Förster v Ljubljani prevzel hvaležno to nalogo.

Zanimivo bi bilo že dognati, kje se je Petelin porodil in, se je li muzikalni naš Kolumb izvirno pisal za Petelina ali ne. Jaz bi sodil, da si je šele pozneje pod tujim vplivom pošteno slovensko svoje ime izpremenil v nemški „Hänel“ (Handl) in latinski „Gallus“, kar znači, kakor znano, toliko kakor naša beseda: „Petelin“. Te misli je tudi Kamilo Mašek v rečeni razpravi. J. Leban.

„Slovenskaja Matica i eja izdanija“ se imenuje 26 strani obširna razprava, katero je T. Florinskij priobčil v poročilih vsescuiliških l. 1886. ter tudi v posebnem odtisku dal na svetlo. G. Florinskij govori najprej v obče o literarnih in političnih odnošajih slovenskih, potem opisuje delovanje „Matice Slovenske“ od nje početka do letos ter poroča na drobno o letopisu Matičinem za leto 1885., kjer ocenjuje razpravo Vošnjakovo, Navratilovo, Vrhovčevo, Rutarjevo, Remčevo, Obalovičevo, Apihovo in Tomšičevo. Poročilo Florinskega ima namen pozornost ruskega sveta obrniti na Slovence, na njih literaturo in zlasti na plodunosno delovanje naše Matice, o kateri pravi na konci svojega spisa ... „ona spravedljivo zasluži vaet iskrenih simpatij daleko za predélami Slovenii.“